

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy V

		Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji	Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • skupia uwagę na prostych wypowiedziach innych osób • reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) • rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji * rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, instrukcję • wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, i uzupełnia różne typy notatek graficznych o 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha innych, uczestniczy w rozmowie oraz innych sytuacjach komunikacyjnych (zadaje pytania, odpowiada, instruuje, gratuluje, zaprasza, przeprasza) • wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu • tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu • określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu • rozpoznaje proste intencje niewyrażone wprost • rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne i literackie • na podstawie intonacji odróżnia 	<ul style="list-style-type: none"> • koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych oraz odtwarzanych utworów • w typowych sytuacjach cytuje wypowiedzi innych, wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu • odróżnia informacje ważne od mniej ważnych • właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu (również te niewyrażone wprost) • na podstawie słuchanego tekstu tworzy notatkę, pisze krótkie streszczenie • odróżnia wypowiedzi literackie od informacyjnych i reklamowych • dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy • odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (objaśnia morał baśni, 	<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, potrafi ustosunkować się do wypowiedzi innych oraz nawiązać do nich podczas własnej wypowiedzi • uzasadnia swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu • nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi, w sytuacjach typowych odróżnia fakty od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • w rozmowie i innych sytuacjach komunikacyjnych celowo odwołuje się do wypowiedzi innych osób • dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w sytuacjach nietypowych • dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym

		<p>te informacje</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie ogólny sens słuchanych utworów • rozpoznaje nastroj słuchanych komunikatów • dostrzega etyczny wymiar języka (prawdę, kłamstwo, przemilczanie informacji, brutalizację wypowiedzi) 	<p>wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające</p>	<p>bajki, wyjaśnia metaforyczny charakter mitu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie intonacji odróżnia zdania neutralne od wykrzyknikowych 		
	Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji (autor, narrator, czytelnik, słuchacz) • rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, instrukcję, ogłoszenie • wskazuje najważniejsze informacje w przeczytanym tekście, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost, i uzupełnia na podstawie czytanego tekstu różne typy notatek graficznych o te informacje • wskazuje części składowe wypowiedzi (tytuł, wstęp, 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • określa temat i główną myśl tekstu • oddziela informacje ważne od drugorzędnych • wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu • wskazuje cytat • wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi • rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu • określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu, wskazuje morał 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio • rozumie funkcję akapitu i cytatu w wypowiedzi • objaśnia przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi • odróżnia teksty literackie od informacyjnych i reklamowych • dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy • odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich • wskazuje typowe elementy konstrukcyjne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach • głośno czyta utwory, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą • oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytaniu znaczeń dosłownych i przerośnych • wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce • nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi • nazywa osobę mówiącą w tekście w zależności od rodzaju utworu (podmiot liryczny, narrator) • w sytuacjach typowych odróżnia 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem na poziomie krytycznym teksty spoza listy lektur • interpretuje utwory poetyckie i prozatorskie

		<p>rozwińnięcie, zakończenie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi • rozumie ogólny sens czytanych utworów • określa nastrój wypowiedzi • stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, wyróżnia pauzą koniec wypowiedzenia • rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek) • rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone 	<p>wyrażony wprost</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne, literackie, reklamowe • rozumie funkcję znaków interpunkcyjnych (kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika), akapitów i marginesów w tekście prozatorskim, wskazuje cudzysłów • wskazuje wersy, strofy, rymy w tekstach poetyckich • poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • rozpoznaje w wypowiedziach liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik • rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (orzeczenie, podmiot) • odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania nierozwiniętego • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, rodzajów 	<p>uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, liczebnikami, zaimkami, przyimkami i spójnikami • rozpoznaje równoważnik zdania • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, rodzajów; odróżnia formy osobowe czasowników od nieosobowych (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to) 	<p>fakty od opinii</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje typowe elementy stylistyczne i graficzne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach • dostrzega relacje między takimi elementami konstrukcji, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie • głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu • rozumie funkcje użytych w tekście zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych, pojedynczych i złożonych, równoważników zdań • rozumie funkcje użytych form przypadków, liczb, osób, czasów w tekstach literackich, użytkowych, reklamowych 	
--	--	---	--	---	---	--

			<p>gramatycznych (rzeczownik, przymiotnik), osób, czasów i rodzajów gramatycznych (czasownik), określa stopień przymiotnika i przysłówka</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się alfabetem, uwzględnia różnice między zapisem a wymową samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, oznacza miękkość głosek 			
	Docieranie do informacji	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza pisownię wyrazów w słowniku ortograficznym • wyszukuje synonimy w słowniku wyrazów bliskoznacznych • wybiera proste informacje z hasła encyklopedycznego, czasopisma, podanej strony internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, słownika wyrazów bliskoznacznych, szkolnego słownika języka polskiego • korzysta z encyklopedii, czasopisma, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakiego typu informacje zawierają słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych i umiejętnie je stosuje • wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> • w zależności od celu poszukiwań świadomie wybiera odpowiedni słownik (słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych) • konfrontuje ze sobą informacje zgromadzone na podstawie różnych źródeł. 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		<ul style="list-style-type: none"> • mówi o swoich reakcjach czytelnicznych • wyraża swój stosunek do postaci • odróżnia fikcję od rzeczywistości • odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych • odróżnia autora od osoby mówiącej w tekście literackim 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa swoje reakcje czytelniczne • dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe • nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoje reakcje czytelniczne • analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątek • posługuje się pojęciami akcja, fabuła, związek przyczynowo- 	<ul style="list-style-type: none"> • konfrontuje swoje reakcje czytelniczne z innymi odbiorcami • charakteryzuje osobę mówiącą na podstawie jej wypowiedzi • objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim oraz środków stylistycznych w utworze poetyckim 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich i poetyckich • wskazuje elementy baśni, legendy, bajki, mitu w innych tekstach kultury oraz odnajduje i omawia nawiązania do tego typu utworów we współczesnych tekstach

		<ul style="list-style-type: none"> • określa najważniejsze elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, omawia akcję • zna cechy baśni, legendy, bajki, wie, co to jest mit • rozpoznaje wers, strofę, rym, refren • rozpoznaje przenośnię, porównane, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy • wyodrębnia film i spektakl teatralny spośród innych przekazów i tekstów kultury oraz potrafi nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa) 	<p>zdarzenia, wątki</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy akcji • wskazuje w utworze cechy baśni, legendy, bajki • rozumie, czym jest mit • wie, czym jest: wers, zwrotka, rym, rytm, refren • wskazuje w tekście porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy • wyodrębnia film spośród innych dziedzin sztuki • zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, kurtyna, kulisy, próba, program teatralny, afisz • przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość • odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) • odczytuje morał baśni, bajek, zauważa metaforyczny charakter mitu 	<p>skutkowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje baśń, legendę, mit, bajkę, komiks • rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, rytmu oraz objaśnia znaczenie i funkcję środków poetyckich, takich jak: przenośnia, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy • rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście • wyodrębnia elementy dzieła filmowego, zna główne etapy powstawania filmu i przedstawienia, rozumie pojęcie adaptacji • określa zadania twórców dzieła filmowego i teatralnego – aktora, reżysera, dekoratora, suflera, reżysera • charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość • odczytuje przesłanie utworu 	<p>(w tym rozróżnia żywienie i uosobienie jako rodzaje przenośni)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu, rytmu, refrenu do interpretacji utworu • wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy; dostrzega różnice między celem tych programów • charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami 	<p>kultury, np. opowiadaniach, reklamach, oraz w języku, np. we frazeologii</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość • dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym
III. Tworzenie wypowiedzi	Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje i podtrzymuje kontakt 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie uczestniczy w sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne zdanie w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia własne zdanie w rozmowie, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne stanowisko w związku ze

		<p>wербalny z innymi uczniami i nauczycielem</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym • wypowiada komunikaty zawierające proste informacje • wyraża wprost swoje intencje • odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie, instrukcję, gratulacje, życzenia • stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem • mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu • za pomocą prostych zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę • za pomocą prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat • wygłasza tekst 	<p>komunikacyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • formułuje pytania zamknięte i otwarte • udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych • wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą • stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem • składa życzenia, gratulacje, instruuje • wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne • opisuje przedmiot, 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie dobiera intonację zdaniową • udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi • uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami; łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu • wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń • gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw • wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki i wyrażenia przyimkowe • w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do 	<p>podaje odpowiednie przykłady, cytuje, stosuje się do reguł grzecznościowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego • udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym • w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką • poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasach przeszłym i przyszłym • w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła • interpretuje przerośnięte treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania • zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu • wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi 	<p>sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania, formułuje twórcze uwagi</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur • interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych
--	--	---	--	--	---	--

		utworu z pamięci	<p>miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówków i wyrażeń przyimkowych)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne • recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens • stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych • posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) 	<p>formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia, poprawnie używa odpowiedniego stopnia przymiotnika i przysłówka)</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów • odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów • umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach), *wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; zwraca uwagę 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka 	
--	--	------------------	--	---	--	--

				<p>na ważne treści tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi 		
	Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu • zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h • tworzy proste wypowiedzi oraz notatki na podany temat • uzupełnia prosty schemat, tabelę • zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego i oficjalnego, dialogu, zaproszenia, ogłoszenia, planu ramowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układu plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej • zapisuje 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji • odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą • poprawnie zapisuje nie z różnymi częściami mowy • poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe • poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki • konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym • używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych, stosuje przecinki • w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • samodzielnie zapisuje dialog • dzieli wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji, poprawnie używa i zapisuje formy nieosobowe czasownika • w kilkudzaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji • w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne, zastępuje powtarzające się w tekście wyrazy odpowiednimi zaimkami • w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw • układa życzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zastosować reguły ortograficzne w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów, pisowni nie w przeciwstawieniach) • przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu • komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji • uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury • udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym • w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, pomysłową formą, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych • wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi • świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

		<p>kilkudzaniowe opowiadanie odtwórcze z dialogiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • za pomocą prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci • za pomocą prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu • stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne), składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu), fleksji (stosuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu), fonetyki (dzieli wyrazy przy przenoszeniu do następnej linii, zna sposoby oznaczania miękkości głosek, zauważa różnicę między wymową a zapisem samogłosek ustnych, dźwięcznych i bezdźwięcznych) • stara się dbać o estetykę zapisu wypowiedzi 	<p>na części kompozycyjne (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • buduje ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi • układa opowiadanie odtwórcze z dialogiem oraz z elementami opisu, krótką relację, zaproszenie, ogłoszenie, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej • redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu • zapisuje instrukcję z uwzględnieniem sformułowań wskazujących na kolejność wykonywanych czynności • tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa wyrażen przyimkowych) • w liście prywatnym i oficjalnym, dialogu, zaproszeniu i ogłoszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny 	<p>gratulacje, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie, zaproszenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi • pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń (pamiętnik, dziennik) • zapisuje dialog w opowiadaniu • w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia) • opisując obraz, rzeźbę, ilustrację, plakat, stosuje podstawowe słownictwo charakterystyczne dla danej dziedziny sztuki • dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w 	<p>stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką</p> <ul style="list-style-type: none"> • komponuje i przekształca plan wypowiedzi • pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń • w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła • sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej), składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych), fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz 	
--	--	--	--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone), fleksji (używa poprawnych form gramatycznych czasowników, rzeczowników, przymiotników; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym • stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu 	tworzonej wypowiedzi i je poprawia	<p>formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasach przeszłym i przyszłym), fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu 	
--	--	--	---	------------------------------------	---	--

Uwaga dotycząca oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.